

Skupaj o energetiki in cestah

Od 15. oktobra do 15. novembra bomo v Ljubljani razpravljali o dveh osnutkih samoupravnih sporazumov: o ustanovitvi in delovanju občinske samoupravne interesne skupnosti za ceste za območje občin Bežigrad, Center, Moste-Polje, Šiška ter Vič-Rudnik ter o ustanovitvi SIS za energetiko ljubljanskih občin.

Kar najbolj široko razpravo so zastavili v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, delovnih skupnostih, v občinskih ter v mestni skupščini in družbenopolitičnih organizacijah. Nosilca razprave sta SZDL in sindikat. Pričakovati je, da bodo občani in delovni ljudje spričo številnih perečih vprašanj s svojimi pripombami, predlogi in izkušnjami pomagali izoblikovati ta pomemben dokument.

Res je, denimo, da zaradi nove SIS za energetiko energije v sedanjih razmerah pa tudi kasneje ne bo nič več, vendar pa sporazum nakazuje vrsto možnosti za prestrukturiranje tudi na tem področju, za dopolnjevanje energetskih virov kot tudi za vlaganje sredstev, ki naj bi prispevalo k boljši oskrbi z energijo. Prav tako v Ljubljani kot ce-

loti ni moč razmišljati o številnih ključnih vprašanjih nadaljnega razvoja brez skupne energetske bilance. To so le nekatere naloge, ki jih bo prevzela samoupravna interesna skupnost za energetiko. V zboru izvajalcev te SIS bo 24 delegatskih mest, v zboru uporabnikov pa 35. Ti se bodo v občinah organizirali v konference delegacij, ki bodo nato delegirale za seje skupščine SIS.

Tako se bodo organizirali tudi uporabniki v okviru SIS za ceste, le da bo v tem zboru uporabnikov 36 delegatskih mest, izvajalci pa bodo imeli 9 do 17 mest. Sicer pa v postopku za ustanovitev SIS za ceste v Ljubljani nekoliko zamujamo in je očitno, da ne bo šlo do konca leta. To je namreč rok, ki ga določa republiški zakon o gospodarjenju s ce-

stami, saj republiška skupnost za ceste ne more zaživetiti, dokler ne bodo ustanovljene vse občinske, pri čemer smo se v Ljubljani odločili za eno za vseh pet občin. Tudi sicer je Ljubljana glede cest v malce drugačnem položaju kot druge slovenske občine. Zakon namreč omogoča, da se vzdrževanje mestnih ulic opredeli kot komunalna dejavnost. V Ljubljani se bo zato treba čimprej dogovoriti o ustrezni razdelitvi cestnih povezav. Poleg tega pa je v Ljubljani izredno veliko subjektov – več kot 1000, ki bodo odločali o vprašanih gospodarjenja s cestami prek konferenc delegacij.

Osnovna kakovost obeh sporazumov je torej približevanje odločanja o dveh izredno pomembnih področjih Ljubljani. Pa še nekaj je spodbudno, še posebej, ker mnogo govorimo o zmanjšanju administracije. Za obe novi skupnosti namreč niso predvidene nikakršne nove službe, pač pa bodo potrebna administrativna dela opravljale obstoječe organizacije.

T. K.

Koši za smeti so zaradi nerednega odvoza pogosto prenapolnjeni. Velikokrat se celo primeri, da so odpadki zraven prazne košarice.

LETO SKRBI ZA ČISTOČO

Velike male stvari

Na koledarju, ki meri dneve, tedne in mesece, skorajda že ni več prostora, na katerem ne bi bil označen kakšen jubilej, spominski dogodek in podobno. Tako je tudi v letom. Poleg praznovanj raznih obletnic pa je običajno vsako leto razglašeno tudi kot nekakšno posebno leto boja proti kajenju, leto invalidov, leto boja proti alkoholizmu itn. Takšne razglasitve niso same sebi namen.

Jugoslovanski Rdeči križ je letošnje leto razglasil za leto higienizacije in čistoče. Poudarek je na akciji za napredek osebne in splošne higijene ter varstva okolja. Nosilec akcije je RK skupaj s SZDL, dejavnost pa mora prerasti v stalno, načrtno, organizirano in dolgoročno skrb.

Imamo že vrsto naprednih zakonskih določil o zaščiti človekovega okolja, ki pa jih mnogokrat, žal, ne upoštevamo. Prav skrbi podatek, da je v Jugoslaviji samo še 12 odstotkov rek neonesnaženih. Veliko onesnaževalcev, tovarne ali odgovorni posamezniki, pa se spretno izognejo sodnim postopkom. Ljubljanci tudi dobro vedo, da naše mesto nima zadovoljivih čistilnih naprav za prečiščevanje odpadnih voda.

Bore malo je bilo doslej narejenega glede izboljšanja zraka. Še več, v ozračju je vedno več škodljivih snovi, daljša so tudi obdobja onesnaženja zraka – vse to pa vpliva na številnejša in pogostejša obolenja (kronični bronhitis, rak na pljučih idr.). Na šolah je čedalje več primerov ušivosti, v

objektih družbene prehrane in gostinskih lokalih je hrana velikokrat neustrezna.

Seveda vsega ne bo mogoče rešiti čez noč, RK pa je z razglasitvijo leta higienizacije in čistoče želel dejavnost pri premoščanju teh anomalij spodbuditi. Skrb za čistočo naj bi prešla v zavest vsakogar. Mnogo problemov bi lahko rešili že z razmeroma majhno angažiranostjo. Na primer: postaviti bi morali množico deponij za smeti, zagotoviti redno odvažanje smeti, sanirati vsa neprimerna stranišča v mestu, poskrbeti za higiensko neoporečnost živil, ljubiteljskim živalim zagotoviti higienske razmere itn. RK je že vrsto let zelo aktiven pri izboljšanju higienskih razmer na šolah, kjer ustanavljajo higienske aktivne RK in higienske koticke. Prav tako ne gre zanemariti uspehe pri zbiranju sekundarnih surovin, ki se tako vračajo v predelavo in ne onesnažujejo okolja. Manjši pa so uspehi prizadevanj za zmanjšanje hrupa, razširitve zelenic v mestu in boljšo ureditev prometa.

MIRO PETEK

PISMA BRALCEV

Lokalu pravilno izbrati namen

K pisanju me je spodbudil članek oz. prispevek dežurnega reporterja pri »Dnevnikovem« z zelenem telefonu« z dne 5. oktobra »Kdo v lokalu?«: Zelo mi je pri srcu moje rodno mesto in rada vidim, da ga postopoma in uspešno obnavljajo. Zdi pa se mi, da nekateri lokali niso dobro izkoriščeni in potem ostajajo prazni in neobiskani. Končno so izpraznili lokal »Lesnine« pri Tromostovju, ki je prav kvaril tamkajšni videz. Tudi me bode v oči nefunkcionalno izkoriščen lokal s pohištvo »NAMA« le nekaj metrov stran od bivše »Lesnine«.

Precej velemest sem videla in povsod ugotovila, da so take vrste lokali povečini izven centra mest, na obrobju, saj jih obiskujemo le tedaj, ko kupujemo pohištvo in ne vsak dan, kot trgovine s prehrano in gostinske lokale. Pravilno se mi zdi mnenje SML, naj bo v loka-

lu »Lesnine« gostinski lokal; tu mislim lokal v svojstvu nekake kavarneslaščičarne, kamor lahko stopi starejši občan in občanka na prigrizek in kratek pomek. Alkoholne pijače naj bi izključili iz prodaje, uvedli pa prodajo mlečnih izdelkov, sadnih in mlečnih napitkov, prodajo vseh vrst kruha, sendvičev, mesnih prigrizkov, pizze, sirarske izdelke (skute, sire, smetano). Izložbena okna so kot nalašč za namestitev miz in udobnih tapciranih klopi in stolov s pogledom proti močno prometni in zanimivi Stritarjevi ulici.

Kar pogledjmo, da v tem delu okrog Tromostovja ni niti enega udobnega in prijetnega javnega lokala v takem ambientu. Kako si želijo utrjene gospodinje s trga ali drugi občani posedeti in pokramljati ob kavici v strogem centru Ljubljane. Maršikatera mati z otrokom bi si

želela odpočiti v taki slaščičarni-kavarni, ki ne bi smela dopuščati kajenja. Pogledjmo okrog Tromostovja in ugotovili bomo, da tako razgiban del Ljubljane nima ničesar tam okrog, razen »Konjskega repa« poleti, ki pa je pravi raj za nalivanje z alkoholom...

Tudi nefunkcionalno zaseden lokal »NAME« deluje hladno in zapuščeno. Bolje bi deloval kot bife s specialitetami na žaru, mesnimi izdelki, srbsko kuhinjo in pijačo vseh vrst; v I. nadstropju pa z okusno narodno restavracijo z mizicami ob oknih in s pogledom na Tromostovje, Ljubljano, Prešernov trg itd. Na platuju pred »NAMO« bi v poletnih mesecih prijal vrt z mizami in glasbo ter zelenjem v podstavkih z rožami. Mislim, da bi bila taka ureditev tudi turistično privlačna za tujce in domače – zlasti pa za nas Ljubljančane!

M. L.

MLADI KRAJANI GRADIŠČA POROČAJO:

Srečanje z Maro Rupena

V sredo, 6. oktobra, smo se člani kluba OZN in predstavniki razredov naše šole zbrali v KS Gradišče. V imenu zbranih pionirjev in mladincev sem predstavila Maro Rupena, ki je nosilka številnih družbenopolitičnih funkcij, spomenice 1941 in članica sveta republike. Dala je pobude in organizirala številne solidarnostne akcije. Uvajala je tudi številne publikacije in pisala vanje in tako smo z njeno pomočjo zvedeli več o naših sovrstnikih po svetu, za njihovo trpljenje in boj za osnovne človekove pravice.

Najprej nam je predstavila stare številke Pionirja in Pionirskega lista ter druge revije za mladino. V njih je opisano življenje otrok iz Palestine, Nigerije, Zimbabveja. Videli smo slike srečnih otrok, ki so prejeli copatke, torbice in šolske potrebščine, ki smo jih poslali mi, pionirji. Ogleдали s / DOGOVORI

smo si tudi solidarnostne voščilnice in nalepke iz prejšnjih let.

Še dolgo nam je pripovedovala o grozodejstvih, ki se dogajajo na Bližnjem vzhodu, potem pa predala besedo nam.

Tovarišica Rupena nam je tudi pripovedovala o srečanju s pionirji naše šole. Njihovo znanje jo je zelo razveselilo, vodenje v šolski jedilnici pa neprijetno presenetilo: hrana, ki so si jo naložili preveč, je kar letela po zraku, po mizah, po tleh in na koncu pristala v smeteh. Tedaj smo nehote pomislili na mnoge lačne otroke.

Tovarišica Rupena nam je predlagala, naj si dopisujemo z otroki po svetu, katerih naslovo nam bo posredoval Pionirski list.

Pripovedovala je tudi o štirih namibijskih študentih, ki so lansko leto prišli v Ljubljano, da bi tu dokončali šolanje.

Eden je letos še v Ljubljani in na našo željo nas bo obiskal in nam pripovedoval o življenju otrok Namibije.

Srečanje je bilo pri kraju in tovarišici Rupeni sem se zahvalila za obisk v naši krajevni skupnosti. KATRA KARNJČ, 7 A

DOGOVORI

Gradišče 10, p. p. 191 – Telefon 214-296, 223-510 in 223-509 – Izhaja štiri-najstnevno – Naklada 16.500 izvodov

Izdajateljski svet:

Lojze Cepuš – predsednik, Srečo Čož – podpredsednik, člani: Ivo Bogataj, Franc Boštjančič, Tanja Keršmanc, Mirol Kokolj, Stanka Marin, Franc Možina, Andrej Milnar, Ksenija Preželj, dr. Marko Polič, Ida Rebolj, Milan Slamnik in Meta Verbič

Ureja uredniški odbor:

Srečo Čož, Vito Komac, Dragica Kremser, Bojan Lubej, Jože Pirc, Janko Rednak, Anka Štrukelj, Rudi Žavbi, Brane Žugelj, Niko Isajević (odgovorni urednik), Lučka Špat (urednica), Matija Čož (tehnični urednik).

Rokopisov ne vračamo. Tisk: ČGP »Delo«, Likozarjeva 1

Od sokolov do množičnosti

Telesnovzgojno društvo Parizan Narodni dom bo čez leto dni praznovalo 120 let, odkar so se v njem prvič zbrali telovadci, zavedni Slovenci, ki so se tako tudi postavili po robu tedanjemu nemškemu Turnvereinu. Tedaj se je društvo imenovalo Južni sokol, s svojo dejavnostjo pa je ob zanimanju za telesno vzgojo krepilo tudi slovensko narodno zavest.

Leta 1896 je društvo dobilo prostore v Narodnem domu, kjer gostuje še danes. Aktivno je bilo vse do druge svetovne vojne, ko so številni člani odšli v partizane ali pa se vključili v delo OF. Več kot 70 članov je izgubilo življenje v partizanskih enotah ali v koncentracijskih taboriščih.

Po osvoboditvi je društvo močno razširilo dejavnost v množično vadbo za vse kategorije članov, od cicibanov do starejših članov, hkrati pa je kot središče slovenske gimnastike vzgojilo tekmovalce, ki so dolga leta predstavljali jugoslovansko telovadbo.

V vrsto dejavnosti je vključenih več kot 2.300 članov in več kot sto aktivnih vaditeljev. Ob vidnih športnih uspehih so za svoje delo dobili tudi vrsto družbenih priznanj.

Visok jubilej bodo proslavili s slavnostnim občnim zborom društva, razmišljajo o razstavi o svojem delu, načrtujejo pa tudi akademijo, na kateri bi prikazali del dejavnosti društev in 120-letno preteklost, ki hkrati pomeni prav toliko let organizirane telesne kulture na Slovenskem.

B. Č.